

Det humanistiske fakultet
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinsk-odontologiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Bergen Museum, Administrasjonen

Referanse
2010/954 – SÅD/CSO/TOT

Dato
20.01.2010

Opplagg for Forskningsmelding, Forskerutdanningsmelding og Utdanningsmelding for 2009

Som del av arbeidet med institusjonens forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding, skal det utarbeides egne meldinger fra fakulteter og institutter. Institusjonens meldinger skal behandles i Universitetsstyret i første halvår.

I 2010 pågår arbeidet med å fornye universitetets strategiske plan. I denne forbindelsen bes fakultetene om kommentarer, særlig til universitetets prioriterte satsingsområder. Denne forespørselen sendes sammen med opplegget for meldingsarbeidet, fordi det vurderes som hensiktsmessig å be om slike vurderinger samtidig som fakultetene oppsummerer med status og utfordringer innenfor universitetets hovedoppgaver, forskning, forskerutdanning og utdanning.

I år er de ulike malene for fakultetenes og instituttene ordinære meldinger samordnet, slik at det sendes ut et felles brev med beskrivelse av krav til meldingene.

I tillegg vil det bli utarbeidet resultatrapport for 2009, der alle resultatene fra fakultetene innarbeides. I vedlegget til dette brevet vises mal for resultatrapporten. Utfylt rapportskjema sendes fakultetene så snart resultatene er klare. I meldingene skal det gis en vurdering av fakultetets resultater i 2009 og sannsynligheten for å oppnå ambisjonene for 2010. Måltall og prioriteringer fra meldingene bør inngå i fakultetenes arbeid med budsjett og planer for 2011.

Meldingene skal ikke overstige 10 sider, og det bes om at det vektlegges å drøfte og analysere oppnådde resultater og utfordringer

Fornyng av universitetets strategiske plan for 2011-2015

I forbindelse med årets meldinger ber vi spesielt om innspill knyttet til arbeidet med fornyng av universitetets strategiske plan. Universitetsledelsen har satt ned en arbeidsgruppe som skal levere utkast til fornyet strategisk plan for perioden 2011 -15 innen 1. september 2010. Fakultetenes utdannings-, forsknings- og forskerutdanningsmeldinger vil være viktige for dette arbeidet.

Hovedmål for primærområdene forskning, forskerutdanning, utdanning og formidling skal fornyes og tydeliggjøres. Utgangspunktet er at marin forskning og utviklingsforskning fortsatt skal være universitetets hovedsatsingsområder også i den nye perioden. I meldingene for

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

2009 bes fakultetene likevel om å vurdere status for disse områdene (se også styresak [51/07](#)).

I strategiplanperioden 2005-2010 har universitetet fem andre strategiske satsingsområder; nanovitenskap, translasjonell medisin, demokrati og rettsstat, region og regionalisering og de store folkesykdommene. Fakultetene bes om å vurdere status for disse områdene (se styresak [17/08](#)). Det bes også om tilbakemelding på om universitetet bør starte en prosess med å identifisere nye satsingsområder på bekostning av nåværende satsinger.

Fakultetene skal i tillegg vurdere om universitetet gjennom å satse på områder som har tiltrukket seg eksterne midler på grunnlag av vitenskapelige kvalitetsvurderinger som SFF eller ERC bedre ivaretar hensynet til en mer dynamisk og tidsavgrenset satsing innenfor ulike tema enn dagens ordning.

I vurderingen av satsingsområder og tematiske spissinger er det viktig å ta hensyn til betydningen av å utvikle fag og disipliner over stor faglig bredde. Samtidig legger universitetsledelsen vekt på å forstå og ivareta det store mangfoldet av ulike fagkulturer og ulike fagtradisjoner som universitetet preges av. Institusjonelle og finansielle rammevilkår må tilpasses forskjellene mellom fagmiljøene, og de ulike fagmiljøene må videreutvikles og fornyes ut fra sine egne kulturer og tradisjoner.

Dersom fakultetene ønsker å starte en prosess med å identifisere nye satsingsområder på bekostning av nåværende satsinger, ber universitetsledelsen i så fall om synspunkter på hvilke kriterier som bør legges til grunn ved identifisering og evaluering av strategiske forskningsområder. Eksempler på slike kriterier kan være:

- at det finnes en kritisk masse av forskere
- at området har en vitenskaplig produksjon på høyt nivå (publisering/sitering)
- at det er muligheter for ekstern finansiering
- at området har utstrakt nasjonalt og internasjonalt samarbeid
- at det foreligger tverrfaglig/tverrfakultært samarbeid
- at området har en god infrastruktur for forskning
- at området har en god tilgang på og produksjon av studenter, PhD og post.doc.
- at forskningen er nyskapende

Forskningsmelding 2009

Universitetsstyret har vedtatt at det skal benyttes en egen må for årlige forskningsmeldinger fra fakulteter og institutter (sak 50/2007). Strukturen i malen er over tid blitt endret, basert på de erfaringene som er gjort. Endringene fra 2008 til 2009 er små. I tillegg vil det bli utarbeidet resultatrapport for 2009 til fakultetene som det framgår av vedlegget.

Instituttene bes rapportere til fakultetet etter samme mal.

Forskerutdanningsmelding 2009

Som en oppfølging av arbeidet med Handlingsplan for forskerutdanning 2008-2015, skal det utarbeides en egen forskerutdanningsmelding. En slik melding ble utarbeidet for første gang i fjor. Hovedstrukturen er den samme som da, men basert på innspill fra Forskningsutvalget og erfaringene som ble gjort, er malen endret noe.

Utdanningsmelding 2009

I Utdanningsmeldingen skal det gis en samlet vurdering av studieporteføljen, fakultets arbeid med studiekvalitet og universitetsstyrets prioriterte områder. Justeringene i kvalitetssikringssystemet etter Samdal-utvalget følges videre opp i årets melding. Forslag til

intern allokering av studieplasser skal derfor meldes inn i egen tabell. Vi ønsker også synspunkter på hvordan fakultetet vil benytte muligheten for større grad av skreddersøm i kvalitetssikringssystemet, nærmere bestemt forholdet mellom bruk av programsensor og programevaluering. I omtalen av statistikkene bes det om kommentarer til utviklingstrekk. Utdanningsavdelingen vil levere tallmateriale sortert etter fakultet og programnivå medio februar.

Frist for fakultetene til å rapportere til Universitetsdirektøren etter vedlagte maler er **1. april 2010**. Innspill til fornying av strategien vil bli videresendt til arbeidsgruppen for strategiarbeidet som ble oppnevnt i brev av 30.11.09, (sak 2009/14644). Meldingene vil bli drøftet i Utdanningsutvalget og Forskningsutvalget før endelig behandling i universitetsstyret.

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Tore Tungodden
underdirektør

Vedlegg:

Vedlegg 1: Mal for Forskningsmelding for 2009

Vedlegg 2: Mal for Forskerutdanningsmelding 2009

Vedlegg 3: Mal for Utdanningsmelding 2009

Vedlegg 1

Mal for Forskningsmelding for 2009

Malen gjelder for rapportering både fra fakulteter og institutter. Instituttene rapporterer til fakultetene, som så rapporterer til universitetsledelsen.

Forskningsmeldingen bør være på maks 10 sider. Den skal inneholde følgende:

- I. Tabell over kvantitative resultatindikatorer, ettersendes
- II. Kvalitative vurderinger av disse samt overordnede kvalitative vurderinger basert på oppsettet nedenfor.

KVALITATIVE VURDERINGER

I. Generell omtale

Det ønskes en oppsummering av fakultetets forskningsaktivitet, med vekt på samlet vurdering av resultater og områder som skal gis særlig prioritet.

II. Kvalitativ omtale av hver resultatindikator:

For hver indikator ønskes følgende

- Vurdering av resultatoppnåelse fra året før;
- Status for oppfølging av inneværende års målsettinger og prioriteringer:
 - Er det spesielle utfordringer knyttet til å nå målene?
 - Hvilke virkemidler er tatt i bruk for å nå målene og reduseres risiki?
- Måltall for 2010 og planlagte virkemidler for å nå disse målene og redusere risiki. Eventuelle justeringer av fastsatt måltall for 2010 må kommenteres. I budsjetttrunkskrivet som sendes ut i juni vil fakultetet bli bedt om å melde inn måltall for 2011.
- Resultatoppnåelse samt spesielle utfordringer/problemer bør omtales. Større forskningssatsinger (inkludert interfakultære) som har vært vellykkede eller som planlegges, og virkemidler har vært brukt eller planlegges for slike, bør beskrives

III. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer:

- I tillegg bes det om følgende:
- Status i forhold til fakultetets strategiplan samt eventuelle nødvendige endringer av strategiplanen bør omtales, herunder nye forskningssatsinger som er igangsatt, eller som planlegges.
- Omtale av prioritert samarbeid med andre forskningsinstitusjoner og samfunns- og næringsliv.
- Kort omtale av arbeidet med å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging.
- Omtale av tverrfaglige og flerfaglige initiativer og satsinger (pågående og planlagte).
- Omtale av tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Kvantitative datahentes fra sentrale databaser (DBH, Oracle, EU-prosjekter). For noen av indikatorene som KD krever, finnes det ennå ikke sentrale databaser (utveksling).

Punktes:

- ³Omfang som ikke fremkommer av UiBs regnskapssystemer, men som det gjennom flere år har vært krevd rapportering for med frist 1. februar. Dette er for å synliggjøre totalt omfang av virksomheten

Vedlegg 2

Mal for Forskerutdanningsmelding 2009

Forskerutdanningsmeldingen skal bygge på rapporter fra fakultetene og gi en samlende og overordnet vurdering av kvaliteten i forskerutdanningen ved institusjonen og oversikt over opplegg, tiltak og videre satsinger i kvalitetsarbeidet med forskerutdanningen. Fakultetenes forskerutdanningsmeldinger skal kunne fungere som en selvevaluering for fakultetene, der nødvendige planer og justeringer for 2010 presenteres i henhold til de resultater som oppnås. Meldingen bør være på maks 10 sider. Den skal innholde følgende:

2. KVALITATIVE VURDERINGER

Det ønskes en oppsummering av fakultetets arbeid med forskerutdanning, med vekt på samlet vurdering av resultater og områder som skal gis særlig prioritet.

a) Kvalitativ omtale av hver resultatindikator

For hver indikator ønskes følgende:

- Vurdering av resultatoppnåelse fra året før i forhold til:
 - Ressursbruk knyttet til gjennomføring av dr. gradsløpet.
- Status for oppfølging av inneværende års målsettinger og prioriteringer: Er det spesielle utfordringer knyttet til å nå målene, og hvilke virkemidler er tatt i bruk for å nå disse?
- Måltall for 2010 og planlagte virkemidler for å nå disse målene og redusere risiki. Eventuelle justeringer av fastsatt måltall for 2010 må kommenteres. I budsjetttrunkskrivet som sendes ut i juni vil fakultetet bli bedt om å melde inn måltall for 2011.

b) Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer

- Fakultetet bes kommentere status for oppfølging av handlingsplan for forskerutdanning (blant annet midtveisevaluering).
- Hvilke utfordringene har fakultetet i forskerutdanningen med hensyn til vitenskapsteori og etikk.
- Hvilke tiltak for å bedre gjennomstrømming og gjennomføring ønsker fakultet å prioritere i 2010?
- Hvilke tiltak for å hindre frafall og underkjenninger vil fakultetet å prioritere i 2010?
- Hvordan vurderer fakultetet forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger på fakultetet?
- Hvordan vurderer fakultetet sine forskerskoler som virkemiddel i forskerutdanningen og i forhold til fakultetets forskningssatsinger?

Vedlegg 3

Mal for utdanningsmelding 2009

Utdanningsmeldingen skal gi en samlende og overordnet vurdering av kvaliteten i studietilbudet ved institusjonen og oversikt over opplegg, tiltak og videre satsinger i kvalitetsarbeidet på utdanningsfeltet. Fakultetenes utdanningsmeldinger skal kunne fungere som en selvevaluering for fakultetene, der nødvendige planer og justeringer for 2010 presenteres i henhold til de resultater som oppnås. Meldingen skal ikke overstige 10 sider.

I. Generell omtale av studietilbudet ved fakultetet

Vurdering av det samlede program- og fagtilbudet, også i forhold til problemstillingen om tid til forskning. Det ønskes videre en oppsummering av fakultetets arbeid med studieporteføljen, med vekt på samlet vurdering av resultater og områder som skal gis særlig prioritet. Forslag til endringer i studieprogramporteføljen¹ må også omtales, herunder eventuelle planlagte tverrfaglige satsninger. Vurdering av opptakskapasitet og fakultetets tildelte opptaksrammer; behov/ mulighet for justeringer? Foreslå allokering av interne studieplasser for neste studieår i vedlagt tabell.

II. Kvalitativ omtale av vedlagt studie- og studentstatistikk:

For tabellene ønskes følgende:

- Vurdering av resultatoppnåelse fra året før; spesielle utfordringer/problemer bør omtales. Større satsinger som har vært vellykkede eller som planlegges gjennomført.
- Måltall for 2010 og planlagte virkemidler for å nå disse målene. Eventuelle justeringer av fastsatt måltall for 2010 må kommenteres. I budsjetttrundskrivnet som sendes ut i juni vil fakultetet bli bedt om å melde inn måltall for 2011.

III. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer:

- Status for oppfølging av universitetsstyrets mål og prioriteringer inneværende år:
 - Videreutvikling av lærerutdanningen (HF, MN, SV)
 - Bachelorutdanningen – studiegjennomføring, profil og kompetanse
 - Akademisk redelighet
 - Studentaktiv forskning
 - Ev fakultetsvis oppfølging av øvrige prioriteringer fra universitetsstyret
 - Er det spesielle utfordringer knyttet til å nå målene? Hvilke virkemidler er tatt i bruk for å nå målene?
- Status i arbeidet med innføring av læringsutbyttebeskrivelser og implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Hvor er det behov for støtte i videre implementering?
- Gjennomføring og frafall. Har det vært gjennomført tiltak for å hindre frafall/ øke faglig-sosial tilhørighet?
- Internasjonalisering. I hvilken grad er utenlandsopphold innarbeidet i studieprogrammene/ hvordan er utviklingen i den engelske emneporteføljen, annet. Fakultetets vurdering av læringsmiljøet; fysiske rammevilkår, akademisk og/ eller sosial integrering, studentmedvirkning. Har det vært gjennomført, eller planlegges det gjennomført tiltak for bedret faglig/sosial integrasjon? Spesielle utfordringer i undervisningslokaler og -utstyr?
- Etter revidert kvalitetssikringshåndbok (oppfølging av Samdal-utvalget) gis fakultetene større frihet i opplegg for, og bruk av programsensor og programevaluering. Hvilke planer har fakultetet for kommende

¹ Se *Kvalitetsikringshandboka* for informasjon som må medfølge eventuelle forslag til oppretting/ nedlegging av studietilbud.

programevalueringsperiode? Andre endringer i opplegg/ metode i
evalueringsvirksomheten? Hovedfunn i gjennomførte evalueringer?

Vedlegg:

Studie- og studentstatistikker (tabeller for dette blir ettersendt)

- Oversikt over antall emner og program, fordelt på nivå
- Opptaksrammer, søknadstall, opptak og studenttall (søknad/studieplass/møtt)
- Gjennomføring og frafall
- Utvikling i eksamens-/vurderingsformene
- Resultat 2009
 - Utvikling i studenttallet, gjennomføring i master- og bachelorprogrammene, kandidattall, studiepoeng per student, årsheter, internasjonalisering
- Fakultetenes måltall 2010